Valtionavustusten myöntäminen, valvonta ja tuloksellisuuden arviointi (K 18/2025 vp)

Tarkastusvaliokunnan kuuleminen 5.3.2026

Asiantuntijalausunto
K 18/2025 vp – Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus eduskunnalle 2025

Suomen Filmikamari ry (tausta)

- Perustettu 1923; elokuva-alan keskusjärjestö
- Jäsenet: 1930-luvulla perustetut Suomen elokuvateatteriliitto – SEOL ry sekä Suomen elokuvatoimistojen liitto ry (levittäjät ja maahantuojat).
- Filmikamarin tehtävänä on edistää ammattimaisen elokuvien esitys- ja levitystoiminnan toimintaolosuhteita Suomessa.
- Tärkeimmät tehtävät:
  - Elokuva-alan edunvalvonta
  - Elokuva-alan liiketoimintaa edistävien palveluiden ylläpito ja kehittäminen
  - Elokuva-alan informaatiokeskus niin elokuva-alalle kuin alan ulkopuolelle

- Filmikamari toimii jäsenjärjestöjensä talousyksikkönä.

Rahoitus ja valtionavustukset

- Perusrahoitus: jäsenmaksut + pienimuotoinen liiketoiminta.
- Pääsääntöisesti ei valtionavustuksia varsinaiseen toimintaan.
  - Poikkeus: koronapandemian aikaiset tukitoimet toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.
- Saadut avustukset kohdistuneet yhteisesti hyödyllisten kehityshankkeiden käynnistämisvaiheeseen.
- Saadut avustukset ovat kasvattaneet omarahoitusta, eli käytännössä jäsenmaksuja, koska uusien järjestelmien kulut ovat lisänneet tulorahoituksen tarvetta.

Filmikamarin tulot 2018–2025

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Jäsenmaksutuotot	197 171 €	189 514 €	153 752 €	143 541 €	196 825 €	236 118 €	256 693 €	277 494 €
liiketoiminta, myyntituotot	89 019 €	81 628 €	63 944 €	68 823 €	82 533 €	88 446 €	88 494 €	87 619 €
avustukset, SES	0 €	0 €	60 000 €	30 000 €	0 €	10 000 €	0 €	10 000 €
avustukset, OKM, korona			20 000 €	65 000 €				
YHT	**286 190 €**	**271 142 €**	**297 696 €**	**307 364 €**	**279 358 €**	**334 564 €**	**345 187 €**	**375 113 €**
Valtionavustusten osuus	0,00 %	0,00 %	26,87 %	30,91 %	0,00 %	2,99 %	0,00 %	2,67 %
nyt leffaan.fi ja Suuri leffapäivä -kampanja								
nyt leffaan.fi jatko								
suuri leffapäivä								
Leffamateriaalipankki								

Esimerkkejä kehityshankkeista

- Nytleffaan.fi
- Suuri leffapäivä -kampanja
- Leffamateriaalipankki

Nytleffaan.fi (valtakunnallinen palvelu)

- Palvelu kokoaa kaikki suomalaiset elokuvateatterit ja ajantasaiset ohjelmistot.
- Mahdollistaa tietyn elokuvan esityspaikkojen haun eri puolilta Suomea.
- Käynnistämiseen valtionavustusta; ylläpidon kustannuksista vastaa Filmikamari nyt täysimääräisesti.

Tuki: osittain OKM:n koronatuista + osin Suomen elokuvasäätiöltä.

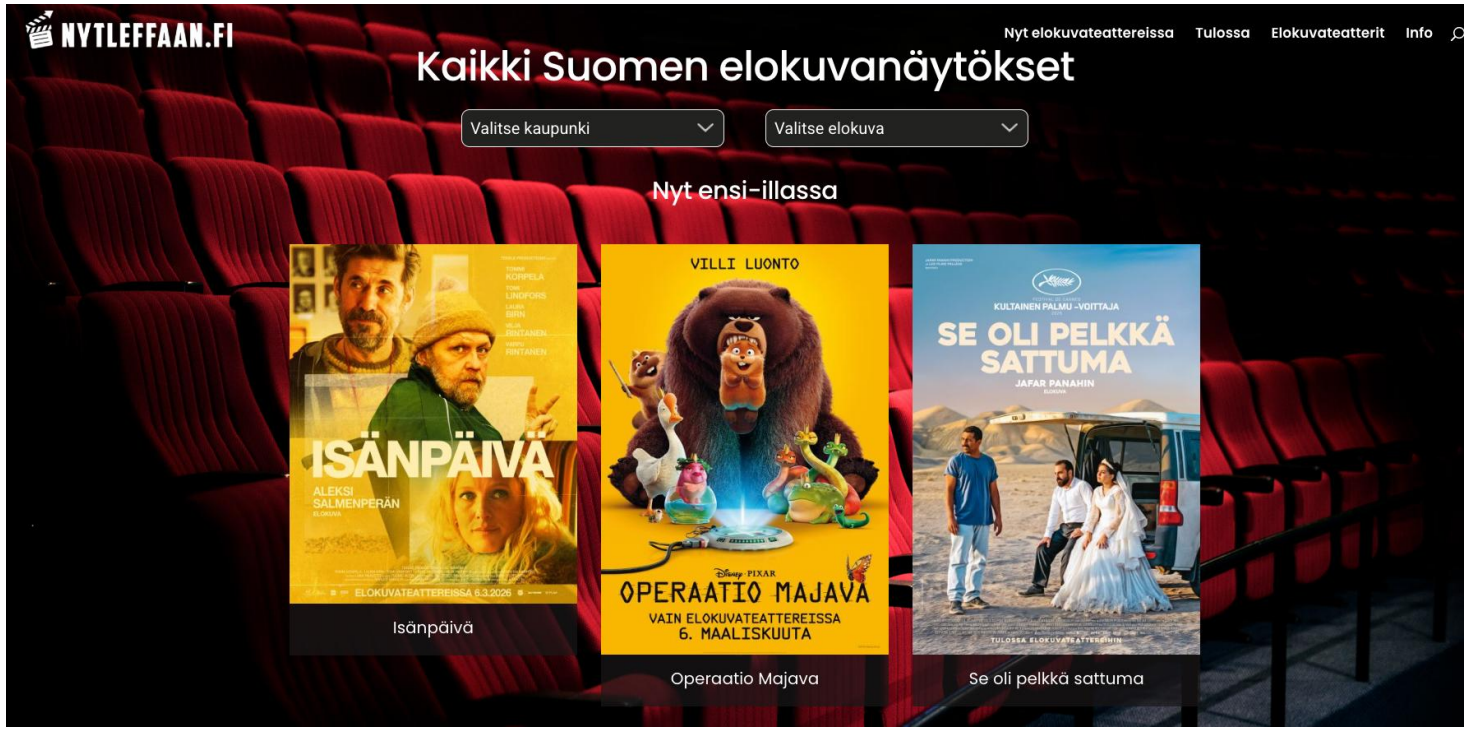

Suuri leffapäivä -kampanja

- Valtakunnallinen kampanja, joka tarkoituksena muistuttaa hintakampanjanja houkuttimena elokuvateatterielämyksestä
- Ensimmäiseen toteutukseen valtionavustusta.
- Tämän jälkeen toteutettu 100 % elokuvateattereiden, levittäjien ja Filmikamarin rahoituksella.
- Huhtikuu 2023: 69 868 katsojaa, marraskuu 2024: 75 446 katsojaa, huhtikuu 2025: 66 753 katsojaa

Tuki: Suomen elokuvasäätiöltä.

Leffamateriaalipankki

- Yhteinen digitaalinen materiaalipankki teattereille ja medialle (”yhden tiskin” periaate).
- Käynnistämiseen valtionavustusta; sen jälkeen Filmikamari vastaa kustannuksista kokonaan.

Tuki: Suomen elokuvasäätiöltä.

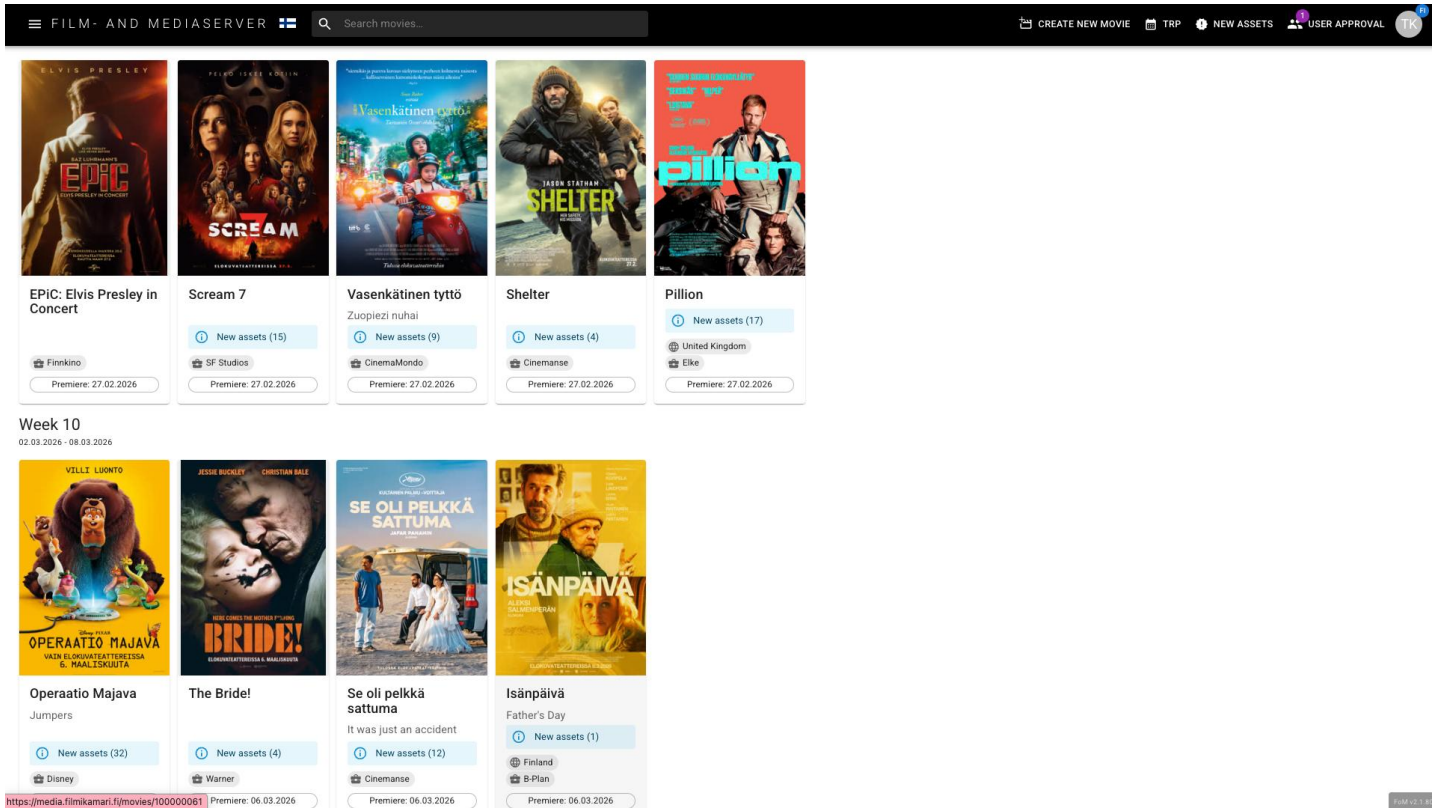

Arvio järjestelmän toimivuudesta

- Kokemukset myöntämisestä ja valvonnasta pääosin erittäin myönteisiä.
- Selkeät ehdot, aikarajat ja raportointivelvoitteet vahvistavat luottamusta ja legitimiteettiä.
- Valvonta asianmukaista; raportointikäytännöt selkeitä.

Kehityshankkeiden aikatauluehdot

- Aikarajat voivat muodostua haasteellisiksi kehityshankkeissa.
- Tekninen toteutus, kilpailutukset ja integraatiot voivat viedä ennakoitua enemmän aikaa.
- Esimerkki: Leffamateriaalipankissa määräajat aiheuttivat tiukan aikapaineen.
- Mahdollinen parannus: joustavuus tai vaiheittainen tarkastelu ilman valvonnan heikentymistä.

Tuloksellisuuden arviointi (pitkä vaikutus)

- Arvioinnissa tulisi huomioida myös hankkeiden pitkäkestoiset vaikutukset.
- Tuet mahdollistaneet pysyviä, koko toimialaa hyödyttäviä infrastruktuureja.
- Ylläpito rahoitetaan nykyisin alan omilla varoilla.
- Julkinen tuki on toiminut katalyyttina pysyville rakenteellisille parannuksille.

Yhteenveto (Filmikamarin näkemys)

Valtionavustusjärjestelmä toimii pääosin hyvin ja mahdollistaa merkittävien hankkeiden käynnistämisen, kunhan:

- tuen kohdentaminen on selkeästi rajattua
- raportointi- ja valvontavelvoitteet ovat täsmällisiä
- kehityshankkeiden erityisluonne huomioidaan aikataulu- ja toteutusehdoissa

Mikäli myönnetään muuta kuin varsinaiseen toimintaan kohdistuvaa tukea, sen tulee ensisijaisesti kohdistua rakenteellisiin ja koko toimialaa hyödyttäviin hankkeisiin.

Tuen tavoitteena tulee olla pysyvien toimintamallien rakentaminen siten, että toiminta on hankevaiheen jälkeen taloudellisesti kestävää ilman jatkuvaa julkista rahoitusta.

Mikäli toiminta katsotaan poikkeuksellisen tarpeelliseksi, myös rahoittajatahon tulee sitoutua sen pitkäjänteiseen rahoittamiseen.

Kiitos!

Tero Koistinen
toimitusjohtaja
Suomen Filmikamari ry